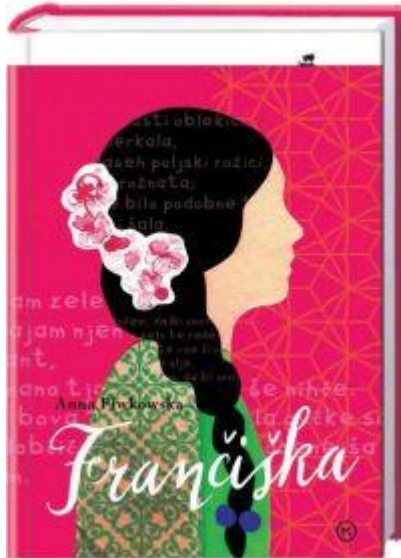

Piwkowska, Anna: **Frančiška**.

Prev. Staša Pavlovič. Spremna beseda Špela Frlic. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2016. 223 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih

| Pesnice / Poezija / Mladostniki – Odraščanje / Matere – Rak (medicina) / Matere in hčere – Medosebni odnosi / babice / bolezni / dekleta / prijateljstvo/ večkulturnost

Glavna junakinja, štirinajstletna Frančiška, se mora zaradi mamine bolezni preseliti k babici, popolni tujki, ki je nikoli prej ni videla. Precej je osamljena in ko je v največji stiski, se začne zanimati za poezijo, jo brati in celo pisati ... (na hrbtni strani knjige)

Morda bi lahko rekli takole: povod problemske zgodbe je mamina bolezen in selitev k neznani babici, vzrok pa zagotovo nenavadni, precej hladni odnosi med materami in hčerkami, ki se ponavljajo iz generacije v generacijo. Toda avtorica se ukvarja predvsem s poezijo, ki jo odkrije Frančiška v svoji globoki osamljenosti. Res gre za »poetičen roman o moči pesmi«, kot piše na hrbtni strani knjige in obširno Špela Frlic v spremni besedi. Besedilo je polno citatov iz pesmi različnih pesnic od Sapfo dalje, toda predvsem poljskih pesnic in še posebej Wisławe Szymborski (glej odlomek na Fejstbuku!), polno tudi pesmi, ki jih piše Frančiška.

Avtorica se ne ukvarja kaj dosti z medsebojnimi odnosi, tudi ne z odnosi med najstniki in s prvimi ljubeznimi (o, pa sta Frančiški vseč dva zelo različna fanta!) in tudi ne zares z življenjem temnopolte deklice Soraje iz Afrike v novo okolje, z njenimi problemi v rejniški družini ..., pač pa je poezija tista, za katero želi povedati, da se porodi iz najglobljih čustev in se lahko tudi bralcev najgloblje dotakne. Avtorica je očarana od poezije in s poezijo želi očarati tudi nas. (Besedilo je predvsem poklon ženskim pesnicam in njihovi poeziji, vse druge pripovedne plasti v romanu niso tako dobro izdelane.)

Spodbude za branje:

- Zavedam se, da gre za precej dekliški roman. Morda bo mlade bralke vznemirila že naslovnica, ki je izrazito dekliška, ali pa naslov, saj je Frančiška v našem okolju precej redko in starinsko ime.
- Kljub temu, da sem zgoraj precej napisala, bi jih povabila k branju le z nekaj besedami, morda kar z vsebinskimi gesli. Zanima me namreč, kaj predvsem se bo dotaknilo mladih bralk. Kaj vse bodo občutile, kaj bodo spontano povedale? Pogovarjamo se o problemih, ki jih zanimajo.
- Kako je pisateljica izrazila odtujenost Frančiške in njene babice, mamine mame? (»Pomislila je, kako grozno je, da mama leži v bolnišnici in najbrž boleha za rakom, medtem pa njena babica ni običajna babica, temveč neka tuja, elegantna babnica.« str. 85) Kdaj šele Frančiška preneha pri sebi babico imenovati »babnica«?
- Vsekakor želim, da spregovorimo o moči poezije in literature sploh. »Kaj početi? Mislimi + ustvarjati + imeti rada ljudi + do onemoglosti presegati samo sebe. Prestopiti svoje meje v ljubezni in ustvarjanju, le tako boš ugotovila, kaj zares hočeš.« (str. 112). Citat iz dnevnika Sylvie Plath, ki se je Frančiški zdel, da ji bo odlično življenjsko vodilo.
  - Morda bi bralke/bralce poprosila, da si iz knjige izberejo svojo »naj« pesem, pa naj bo od katere od pesnic ali Frančiškina. Zakaj so jo izbrali? Glasno jih preberemo.
  - Na začetku besedila zvemo za klub Harryja Potterja na šoli. Ti mladi so imeli radi fantazijsko literaturo, počasi pa so se tudi oni ob Frančiški navdušili za poezijo. Spregovorimo o različnih vrstah in zvrsteh literature ter o njihovih različnih učinkih; kaj menijo o njih moji mladi bralci, kaj jim je všeč in zakaj?

Frančiška je tudi sicer občutljiva za jezik. Uporablja tujke in jih skuša razumeti.

Nadaljnje spodbude za branje:

- Kaj pomeni mojim mladim poezija? Kateri so njihove najljubše pesnice in najljubši pesniki ter najljubše pesmi? Pišejo pesmi tudi one/oni? Bi na naslednjem srečanju brali te pesmi? Organiziramo pesniško matinejo ... ali še boljše pesniško soarejo ob svečah, malo glasbe in morda ob prigrizku ... (noč poezije, pižama parti s poezijo?).
- Je štirinajstletna Frančiška kaj podobna trinajstletni Katinki iz romana Annet Huizing *Kako sem po nesreči napisala knjigo* (Zala, 2016)? (*Imeniten večgeneracijski roman o odraščanju, o medsebojnih vezeh, o žalovanju in veselju, o spominih in sprejemanju vsega novega, mimogrede pa tudi priročnik, kako napisati pravo, pravcato knjigo*). Bi se nam dalo, da ju primerjamo, tako deklici kor romana?